

DE BUSSUMSCHE VEREENIGING VAN HUISVROUWEN JUBILEERDE

Verlangt de huisheer niet dat zijn ega méér is dan de verzorgster van zijn kroost?

Op Zaterdag 14 October 1933 (men schreef de namen van dagen en maanden nog met een Hoofdletter) stond in de lokale bladen een lang artikel naar aanleiding van het vierde lustrum van de 'afdeling Bussum en Omstreken van de Nederlandsche Vereeniging van Huisvrouwen.' Het artikel blikt terug op de eerste 20 jaar van het bestaan van de Vereeniging, die in 1913 was opgericht, mede op initiatief van burgemeestersvrouw s'Jacob - van Boetzelaer. Op de eerste presentatie van de nieuwbakken vereniging werd een 'apparaat ter bezuiniging van brandstoffen in fornuis of kachel' gepresenteerd. Ik heb niet kunnen vinden wat voor apparaat dat geweest kan zijn, of het moet de aloude 'hookist' zijn, die indertijd werd gepropageerd als goedkoop alternatief voor het dure gas. Ook was een stofzuiger aangeschaft, die aan de leden werd uitgeleend.

Wapenfeiten

De vereniging groeide snel. In 1933, het jubileumjaar, waren er meer dan 1000 leden. Een van de eerste wapenfeiten van de vereniging was de oprichting in 1914 van de Gooische Vakschool voor meisjes, de voorlo-

per van de Huishoudschool aan de Huizerweg 54. In 1917 nam de vereniging het initiatief voor een Tehuis voor Vrouwen, waar dienstmeisjes en naaisters 's avonds bijeen kwamen om zo te besparen op brandstof en licht - hulpbronnen die tijdens de Eerste Wereldoorlog gerantsoeneerd waren. Het scala aan ontplooide activiteiten is indrukwekkend: theemiddagen; een tentoonstelling 'Gezinsverzorging', die maar liefst 7000 bezoekers trok; kindermiddagen; modeshows; productpresentaties; huishouden talencursussen (in samenwerking met de Volksuniversiteit); leeskringen; uitstapjes voor 'Bussumsche oudjes', onder andere naar Schiphol; en de uitgave van een Maandblad.

Paternalisme

Het belang van de vereniging wordt in 1933 in de krant als volgt tot uitdrukking gebracht:

"Leven wij niet in een tijd dat niet alleen de samenleving doch ook het

■ Keukengeheimen.

gezinsleven groote veranderingen heeft ondergaan? En spreekt het niet vanzelf dat ook zij die in het gezinsleven de belangrijkste plaats inneemt, veranderd is? (...) Verlangt de huisheer niet dat zijn ega méér is dan een verzorgster van zijn kroost, (...) dat zij méépraten kan over allerlei dingen waarmede zij zich vroeger niet had te bemoeien? En heeft zij niet het recht, den veeleischenden arbeid in 't gezin eens te mogen onderbreken in gezellig samenzijn, ontwikkelende ontspanning temidden van andere moeders, waarmede zij op háár wijze van gedachten wisselen kan?"

Lange toespraken die allemaal letterlijk in de krant werden geciteerd

Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat hier een man aan het woord is. Hij vervolgt met een lange opsomming van alle zegenrijke initiatieven van de vereniging en met loftuitingen aan het adres van het onvermoeibare bestuur, waarin wij ook de moeder van Elly Tamminga ontwaren, aan wie enige tijd geleden een aflevering van deze rubriek was gewijd.

Het artikel wordt begeleid door een lang (en al even paternalistisch) gedicht van "Bussum's gemeente troubadour Clinge Doorbosch":
"Mannendom! Wil toch niet smalen
Toon geen wrevel, ergernis,
Als Uw vrouw er bij Uw thuiskomst
Eventjes van tusschen is!
Mannendom! Wil toch niet prutt'len
Als Uw vrouw U eens verlaat
En vol offerende liefde
Naar 'n Vergadering toegaat!"

■ Napret 1933.

Niet alleen moeders

Het jubileum werd gevierd met een receptie waarbij lange toespraken werden gehouden die allemaal letterlijk in de krant werden geciteerd. Maar op 25 oktober werd er in Theater Nieuw aan de Vlietlaan ook een revue gepresenteerd met als titel Contact. Het was volgens de krant allemaal zeer geslaagd. Zonder een spoor van ironie plaatste de krant er een foto bij van een jonge vrouw aan het fornuis, met als ondertekening:

"Napret - Menig huisvrouw zal vandaag nog glimlachend terugdenken aan haar feestavond."

De bevoogdende toon van de berichtgeving stuit ons nu tegen de borst. De krant was al eerder door de dames op de vingers getikt, omdat het komende jubileum was aangeduid als een 'moeders feest', terwijl lang niet alle leden van de vereniging moeder waren. In plaats van excuses aan te bieden, ging de krant frontaal in de aanval: de moeder is immers "het liefstralende middelpunt van een der bouwstenen onzer samenleving" (zie ook illustratie).

Er is de afgelopen 100 jaar toch ook wel iets ten goede veranderd!

Bronnen:

Nieuwe Bussumsche Courant oktober 1933 (gemeentearchief Gooise Meren en Huizen)

Database Historische Kring Bussum

■ Maandbericht 1937.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvlechthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Lambertus Hortensiuslaan in 1955

Gezicht op de Lambertus Hortensiuslaan in 1955, vanaf de Brinklaan richting Naarden, met rechts de groentezaak van Poolman. Rond 1955 had de gemeente Naarden flinke uitbreidingsplannen voor dit gebied. Bijbehorende bebouwingsvoorschriften zijn te vinden in de archieven van de gemeente Naarden.

FOTO EN TEKST: GEMEENTEARCHIEF GOOISE MEREN EN HUIZEN

■ Revue 1933.